

ІНСТРУКЦІЙНА КАРТКА

До практичного заняття № 1

З навчальної дисципліни: Організація і технологія торговельних процесів

Тема: Визначення ефективності використання торговельних площ.

Мета: Навчитись робити розрахунки коефіцієнтів установчої та експозиційних площ, визначити ефективність використання торгово-технологічного устаткування і торгових площ, скласти схеми технологічного вирішення магазинів.

Хід заняття та його виконання:

1. Визначити площі під установку обладнання демонстраційну (експозиційну), коефіцієнт цих площ.
2. Ефективність використання торгово-технологічного устаткування і торгової площі.
3. Зробити висновки та пропозиції.

Рекомендації щодо технологічного вирішення торгового залу магазину.

Основним приміщенням магазину є торговий зал. Від технологічного вирішення торгового залу залежить якість торгового обслуговування покупців, пропускна спроможність магазину, умови праці персоналу, а отже й економічні результати торговельної діяльності магазину.

Під *технологічним вирішенням* торгового залу розуміють розташування торгово-технологічного устаткування і меблів, вузлів розрахунку, входу в зону обслуговування і виходу з неї.

Площу торгового залу поділяють на окремі площі: установчу, вузлів розрахунку, для руху покупців, викладки товарів, для роботи продавців.

Установча площа - це сума площ основ торгово-технологічного устаткування і меблів, розміщених у торговому залі. Установчу площу одиниці торгово-технологічного устаткування визначають множенням довжини його основи на ширину. В загальну установчу площу включають площу, зайняту устаткуванням, пов'язану з процесом вибору товарів (примірювальні кабінки, дзеркала, столи для дегустації тощо).

Ефективність використання торгової площі в магазинах оцінюється *коефіцієнтом установчої площі* (K_u), який розраховується за формулою:

$$K_u = P_u / P_t,$$

де P_u - площа торгового залу, що зайнята устаткуванням, m^2 , P_t - площа торгового залу, m^2 .

Площа вузлів розрахунку включає площу, на якій розташовані касові кабінки, столи для інвентарних кошиків і упаковки товарів, візки для відбору товарів, шафи для особистих речей покупців у магазинах самообслуговування, а також площу проходів між касовими кабінками і стіною.

До площі для руху покупців входить площа між торгово-технологічним устаткуванням і зона, що прилягає до входу і виходу.

Площа для викладки товарів - експозиційна або демонстраційна - це сума площ торгово-технологічного устаткування (полиць, гірок, касет, контейнерів, вітрин, кошиків, прилавків), на якому викладений товар.

Показником використання площі для викладки товарів є коефіцієнт експозиційної (демонстраційної) площі (K_e), який розраховується за формулою:

$$K_e = P_e / P_t,$$

де K_e - площа всіх полиць, гірок, контейнерів та іншого устаткування, на якому викладений товар, м².

Для окремих видів устаткування використовується різна методика розрахунків розміру площі для викладки товарів:

- *острівних і пристінних гірок* - шляхом додавання площі всіх полиць устаткування;

- *вішал* - як добуток довжини кронштейна на висоту товар, які демонструються. Ця висота приймається за 1 м для одноярусних вішал і 2 м - для двоярусних (для двосторонніх вішал цей добуток подвоюється);

- *тари-обладнання* - як добуток їх ширини на довжину;

- *столів, лотків, подіумів* - як добуток їх ширини на довжину;

- *вертикальних вітрин, перфорованих панелей* - як добуток їх довжини на висоту.

Завдання № 1. Вирішити ситуації з визначенням ефективності використання торгово-технологічного устаткування і торгової площі.

Ситуація № 1. У продовольчому магазині самообслуговування з площею торгової зали 210 м² встановлено:

- 20 пристінних гірок розміром 3x0,6 м;
- 10 гірок острівних розмірами 1,8x0,8 м;
- 15 гірок розміром 1,2x0,4 м;
- 7 холодильних камер розміром 2x0,8 м.

Визначити: Площу установ обладнання та коефіцієнт установчої площі. Зробити висновки про ефективність використання торгової площі, зрівнявши отримані результати з нормативами.

Ситуація № 2. Торговий зал гастроному № 5 має площу 410 м², на ньому розташовано:

- 40 пристінних гірок розміром 1,8x0,6 м з 4 полицями;
- 20 гірок пристінних розмірами 1,6x0,6 м з 3 полицями;
- 15 холодильних прилавків розміром 1,8x0,8;
- 8 холодильних камер розміром 1,6x0,5 м.

Визначити: установчу та демонстраційну площі, коефіцієнти установчої та демонстраційної площі. Дайте аналіз ефективності використання торгової площі та пропозиції по підвищенню її ефективності.

Ситуація № 3. Визначте коефіцієнт установчої площі для магазину з площею торгового залу 205 кв.м, якщо установча площа складає 70 кв.м. Порівняйте з нормативом і зробіть висновки про ефективність використання торгової площі.

Ситуація № 4. Визначте оптимальний розмір установчої площі торгового магазину самообслуговування з площею торгового залу 550 кв.м.

Ситуація № 5. Визначте коефіцієнт демонстраційної площі для магазину з площею торгового залу 850 кв.м, якщо демонстраційна площа 675 кв.м. Зрівняйте з нормативом.

Завдання для самостійної роботи:

1. Яка площа називається установчою, експозиційною?
2. Що таке коефіцієнт установчої площі, експозиційної площі?
3. Назвати оптимальні величини коефіцієнтів установчої і експозиційної площ.
4. Як впливають розміри установчої та експозиційної площ на результати економічної діяльності магазину та культуру обслуговування покупців?

Література:

1. Митрога М.К., Сирохман Г.М. Практичні заняття з організації і технології торгівлі. – Ужгород: Госпрозрахунковий редакційно-видавничий відділ комітету інформації. – 76с.